

ECOLINGÜISMO

Coordinadora Galega de Equipos de
Normalización e Dinamización
Lingüística (CGENDL)

Área de Normalización Lingüística
Universidade de Vigo

ECOLINGÜISMO

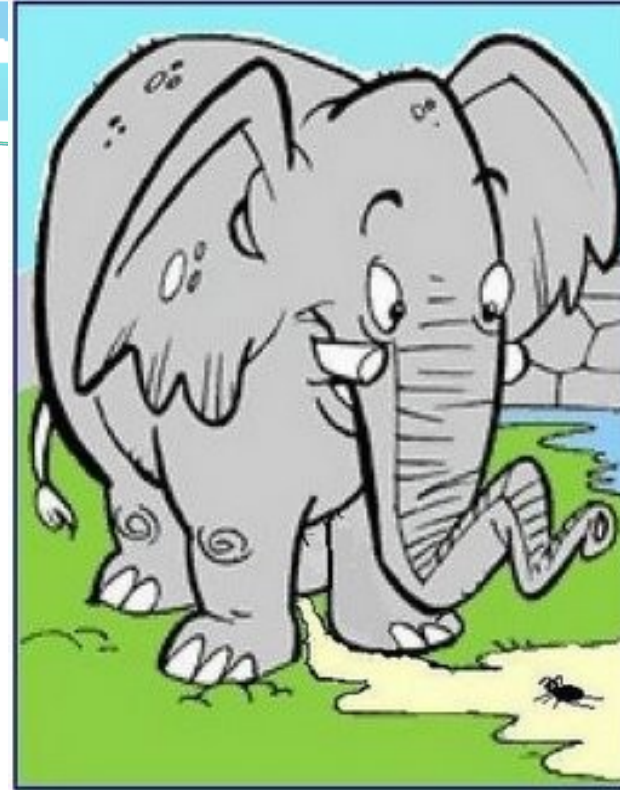

As linguas están vivas: cambian influenciadas polo contorno no que se usan e a opinión que delas teñen os seus falantes.

Moitas delas, igual ca outros seres vivos, corren perigo de desaparecer. Evitalo depende de nós.

ECOLINGÜISMO

Existen animais grandes
e pequenos ou que habitan
grandes rexións ou
espazos reducidos

Todos son importantes:
forman unha cadea
no que cada un cumpre a
súa función.

Existen linguas con gran
número de falantes e outras
que teñen poucos

Todas elas son importantes
para manter o plurilingüismo

Oalego

NOSO

MEDIO

NATURAL

Perder unha lingua é semellante á desaparición dunha planta ou dun animal.

[illegible]

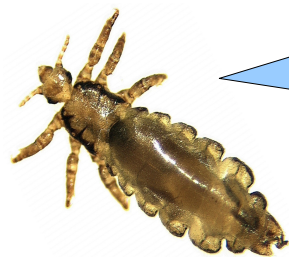
ECOLINGÜISMO

1. A PERDA

A perda

Nun século, máis da metade das **especies** corren o risco de **desaparecer**. A maioría **antes de ser estudadas**. Isto é pobreza. Por exemplo:

- ✓Din que **o pegamento forte** (tipo Loctite) inventouse logo de estudar a substancia coa que os **piollos** pegan as súas lendias (ovos) no pelo.

Mira ti, disque son pequeno e noxento pero ben que aprendedes de min!

A perda

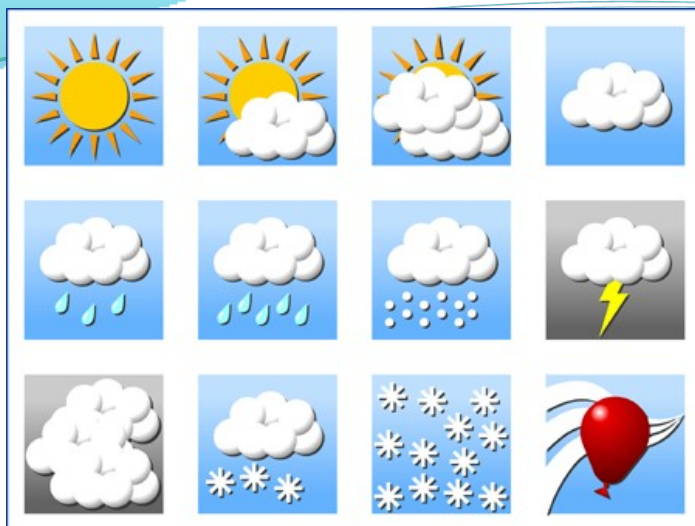
Cada ano morren 25 linguas en todo o mundo.

Das dez mil linguas que había hai cinco séculos quedan cinco mil.

Dise que **ao final do século XXI** haberá a **metade**, unhas dúas mil cincocentas linguas.

Desaparecen cando se extinguen os seus falantes ou **cando estes deixan de utilizala** para expresarse noutra máis estendida.

A perda

- Por que en galego dicimos “*por min que chova!*” e en castela din “*salga el sol por Antequera!*” ?

- Por que os esquimós teñen tantas palabras diferentes que nós sempre traducimos por **branco**?

Os idiomas son un reflexo dos costumes e das formas de vida das persoas. A perda dunha lingua significa, polo tanto, a perda dunha visión do mundo: un empobrecemento e un empequenecemento da intelixencia humana.

A perda

Preservar a biodeversidade é darlle unha oportunidade ao futuro

No ano 2009 existían 17.291 especies en perigo de extinción

Só entre o 5% e o 10% das linguas do planeta non están en perigo de extinción.

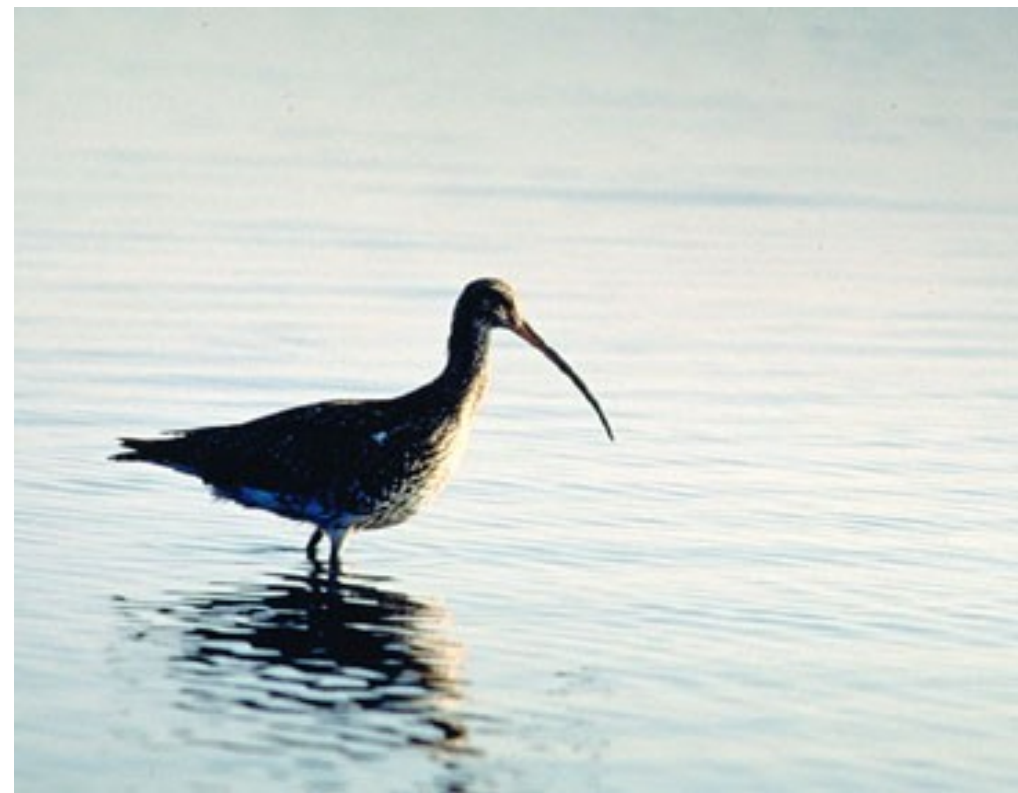
A perda

Preservar a biodeversidade é darlle unha oportunidade ao futuro

Algunhas das moitas especies en perigo de extinción en Galicia son o mazarico real ou a pita do monte.

De 1992 ao 2004 en Galicia duplicouse o número de persoas que só se expresan en castelán.

A perda

Preservar a biodiversidade é darlle unha oportunidade ao futuro

Algunhas especies en perigo de extinción na Península ibérica son o lobo, o lince, a balea franca ou basca, o cardo...

As linguas en perigo de extinción na Península son o astur-leonés, o aragonés e o aranés; o éuscaro anda no límite.

A perda

Preservar a biodiversidade é darlle unha oportunidade ao futuro

Algunhas especies en perigo de extinción no mundo son o tigre, o koala, o oso panda, o gorila...

Algunhas das 2363 linguas en perigo de extinción no mundo son:

- normando (Francia);
- frisón do norte (Alemaña);
- araona (Brasil, Bolivia);
- comanche (EEUU);
- ottawa (EEUU e Canadá);
- bangani (India);
- manchu (China);
- Ongamo (Kenia);
- ...

ECOLINGÜISMO

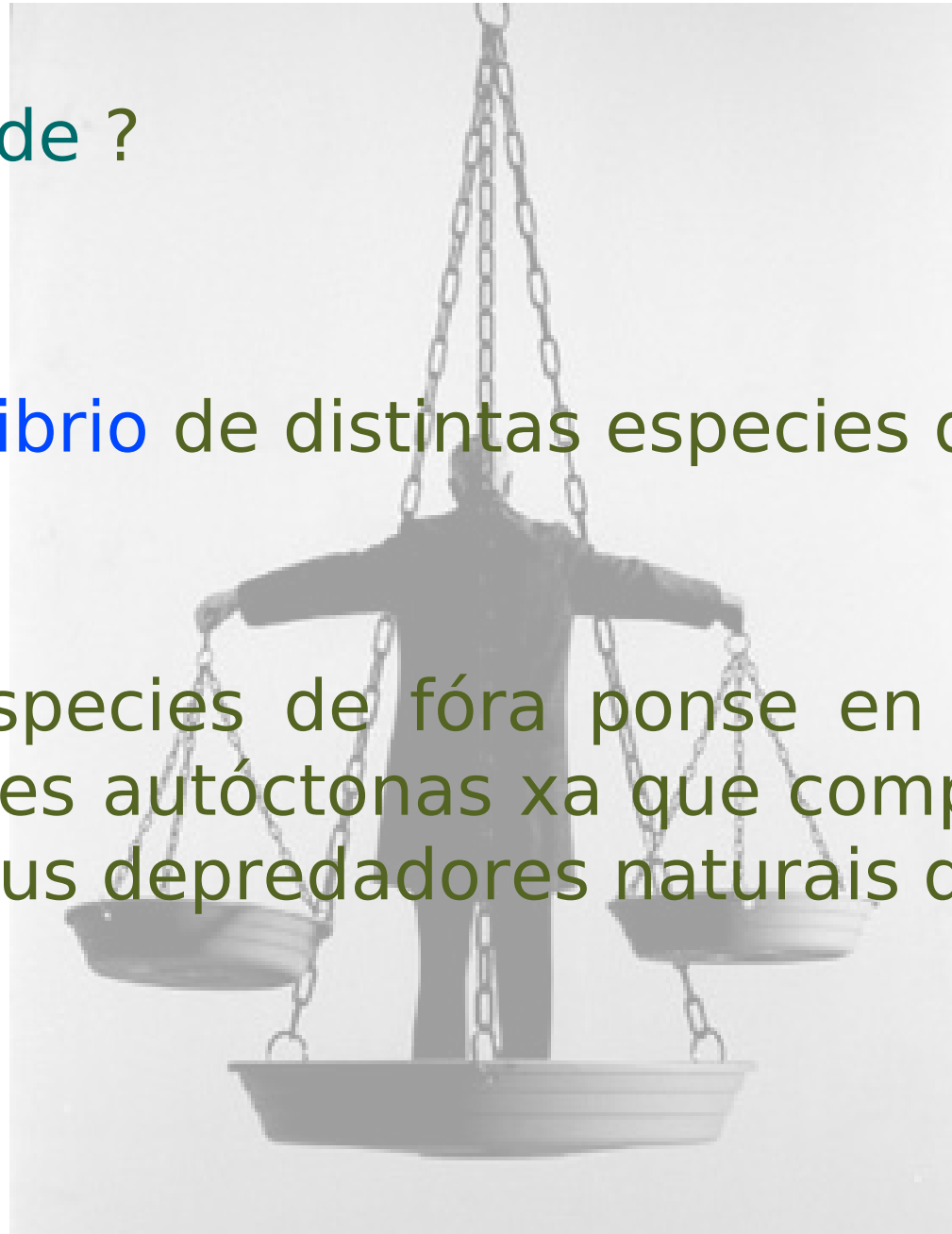
2. A MESTURA

A mestura

Por que hai biodiversidade ?

O ecosistema é un **equilibrio** de distintas especies de flora e fauna;

Cando se introducen especies de fóra ponse en perigo a supervivencia de especies autóctonas xa que compiten con estas sen soportar os seus depredadores naturais de orixe.

Un estudo do Goberno de Austria, revela que o millo modificado xeneticamente **afecta gravemente á nosa saúde.**

Que son os **transxénicos**?

Son produtos que proceden de **organismos modificados xeneticamente**, aos que se lles engadiron xens de plantas, animais, bacterias ou calquera outro ser vivo co que nunca poderían cruzarse de xeito natural.

A mestura

Todos oímos falar do spanglish, do portugués e do castrapo.

- *Cando dúas linguas entran en contacto prodúcese:*
 - *Introdución de estranxeirismos (fan desaparecer palabras que o idioma tiña de seu)*
 - *Vaise producindo unha mestura que pode rematar coa propia lingua.*

A mestura

O respecto polo alleo parte do aprezo do propio

A toxina que producen algunhas plantas transxénicas contra determinadas pragas de insectos poden afectar a outros insectos beneficiosos; así o millo Bt, resistente ao “gurgullo”, provocou a morte de exemplares dunha especie de bolboreta.

Palabras como Bueno, grifo,... aínda que estean moi estendidas non son galegas; usalas supón que se perdan as palabras propias. Chamámolo morte por **asimilación lingüística**

A mestura

O respecto polo alleo parte do aprezo do propio

A introdución de especies exóticas invasoras está considerado como a segunda causa de extinción de especies.

Unha das principais causas da extinción de linguas é a asimilación lingüística.

A mestura

O respecto polo alleo parte do aprezo do propio

O perigo que representan as especies invasoras aumenta co comercio e a globalización.

A asimilación lingüística implica unha perda da visión propia do mundo porque cada lingua nace da necesidade que teñen os seus falantes de comprender o mundo que os rodea

A mestura

O respecto polo alleo parte do aprezo do propio

Cada día viaxan polo mundo unhas 3000 especies de organismos pegadas aos barcos, que poden chegar a hábitats moi diferentes dos seus.

Algúns idiomas viviron unha expansión que os levou a ocupar espazos onde existían outras linguas:
o 97% da poboación mundial fala hoxe só o 4% das linguas.

A mestura

O respecto polo alleo parte do aprezo do propio

Nalgunhas comunidades o prexuízo contra o propio leva a admirar o alleo sen comprender o que de bo hai no de un.

ECOLINGÜISMO

3. A RECUPERACIÓN

A recuperación

*As linguas constrúense, enriquecéense e renóvanse
co seu uso*

- A reutilización de papeis usados e o emprego de papel reciclado reduce a necesidade de plantar eucaliptos para producir papel.

O uso dunha lingua ameazada ou en perigo de extinción reduce un chisco o risco da súa perda

A recuperación

*As linguas constrúense, enriquecéense e renóvanse
co seu uso*

Usemos especies autóctonas aínda que non produzan redemento económico a curto prazo porque é a forma adecuada de manter o equilibrio do ecosistema.

Non impoñas linguas dominantes, replanta linguas ameazadas; non uses castelán en Portugal, fala en galego que nos achega máis e fainos máis próximos; non te distancies, achégate. Canto maior sexa o noso dominio de linguas, maior será a nosa capacidade para adquirir outras novas

A recuperación

*As linguas constrúense, enriquecéense e renóvanse
co seu uso*

Para manter a biodiversidade débense potenciar as axudas para a reforestación con especies propias (castiñeiro, carballo) e evitar o abandono do monte.

Para manter a lingua propia hai que normalizar o seu uso, facer que sexamos libres para escollela en todos os ámbitos: podes elixir ir ao cine en galego?

A recuperación

É o **compromiso individual**, a utilización e reutilización que fagamos da lingua o que permite a súa vitalidade. **Recíclate, pásate ao galego!!!!**

***As linguas constrúense,
enriquécense e renóvanse
co seu uso***